

Hoofdstuk 1

Maandag 24 juni 1912, Heidezicht, Waalre

Toen ik met de jonge Coba in het koetsje mijn dierbare Heidezicht naderde, nam ze het huis eens kritisch op. ‘Nou, da’s ook geen paleissie, ik doch dat we naar een kasteel gonge of zo.’

Eerlijk gezegd was ik een beetje beledigd. Heidezicht was een vrij eenvoudig, witgeverfd langgevelhuis, maar met zijn grote ramen en mooie ligging tussen de bomen had het toch wel wat van een landhuis. Als Rotterdamse die pas een half jaar op het platteland woonde, had ik er waarschijnlijk geen goede kijk op. Maar dit meisje uit de Rotterdamse sloppenwijken nog veel minder. Het was haar manier van uitdagen, vermoedde ik. Laten zien dat ze zich niets liet zeggen. Met mij viel echter niet te sollen en daar zou ze achter komen!

Mijn knecht Janus voelde zich ook aangesproken. Hij draaide zich om op de bok van mijn koetsje. ‘Ik ken je vertellen dat het wel degelijk een paleissie is. Mot je me kamer maar eens zien.’ Breed spreidde hij zijn armen uit. ‘Zo’n raam, met een eige bed, kast en wastafel. En een kachel bovendien.’ Zijn handen hadden de teugels alweer vast.

Coba keek hem misprijzend aan. ‘Dat zalt wel waar weze, leugebeest.’

Ik gebaarde Janus dat hij door moest rijden. Discussiëren met een Rotterdamse volksmeid als Coba had geen zin, ze meende toch alles beter te weten. Vreemd dat zij en Janus, die beiden uit hetzelfde Rotterdamse milieu kwamen, elkaar op het eerste gezicht al niet konden uitstaan. Hoe dat straks moest reilen en zeilen in de keuken was de vraag. Tot nu toe was de sfeer onder mijn personeel goed en het zou jammer zijn als zo’n bijdehand type als Coba dat kwam verstoren. Maar ik had er zelf voor gekozen om zwangere onge-

huwde meisjes op te gaan vangen, en er zouden nog wel meer moeilijke jongedames onder mijn dak komen wonen. Het plan was vandaag pas bij me opgekomen, en ik was er meteen door opgevrolijkt. Nu zou het huis dat ik van oom Aleidus had geërfd pas goed gebruikt worden! Wat moest een vrouw alleen met zeven slaapkamers waarvan er slechts drie bezet werden. En het beheer van een landgoed gaf me ondanks de talloze bezoeken aan pachters, of de studie van vakboeken en documenten, nog steeds heel weinig voldoening. Gelukkig dat mijn rentmeester Felix zich graag op die taak stortte en wat mij betrof ging hij zijn gang maar. De vrije hand zou ik hem echter niet geven, want dan zou ik al gauw niets meer over mijn eigen bezit te vertellen hebben. Hij nam mij als vrouw aan het roer toch al niet serieus.

Janus liet het koetsje voor de voordeur stilhouden en Coba en ik stapten uit. Toen we in de gang kwamen, ging ik met haar op de houten bank zitten, zij het op enige afstand. Ik was er niet van overtuigd dat Coba 'zuiver' was, zoals men dat noemde. De kans dat ze hoofdluis en ander ongedierte met zich had meegebracht achtte ik vrij groot. Of wacht, had ze niet al een nacht in het klooster doorgebracht, in het dorp?

‘Heb je je gewassen bij de zusters van het klooster?’

‘Jazekers, ik heb me eigen gewassen en hunnie hebbe me hare gedaan. En ik hebt schoon goed gekregen om an te doen.’

‘Prima, dan ga ik ervan uit dat je zuiver bent.’

‘Ik ook,’ antwoordde ze met een brutale blik.

Zo konden we niet doorgaan. Voordat ik Coba bij het andere personeel zou laten, moest ik die eigenwijze meid aanspreken op haar houding. Ze zou hun goede instelling kunnen bederven.

‘Luister eens, Coba,’ begon ik gedecideerd. ‘Je moet goed begrijpen dat er regels zijn in een huis als dit. Regel één is dat je geen slechte dingen zegt over de andere bewoners, dus ook niet over Janus die vanmiddag op de bok zat.’

‘Als het mijn niet bevalt, vertrekt ik wel weer,’ antwoordde ze uitdagend. Van met twee woorden spreken had ze waarschijnlijk nog nooit gehoord, of ze vertikte het uit dwarsheid.

‘Prima, Coba, dan krijg je van mij een gratis ritje naar het station aangeboden,’ was mijn antwoord.

Coba opende haar mond, maar sloot hem weer met een klap.

‘Wat voor plannen heb je voor de toekomst?’ vroeg ik zo vriendelijk mogelijk. Dit volksmeisje was geen type om meteen onder druk te zetten.

Ze reageerde acuut...